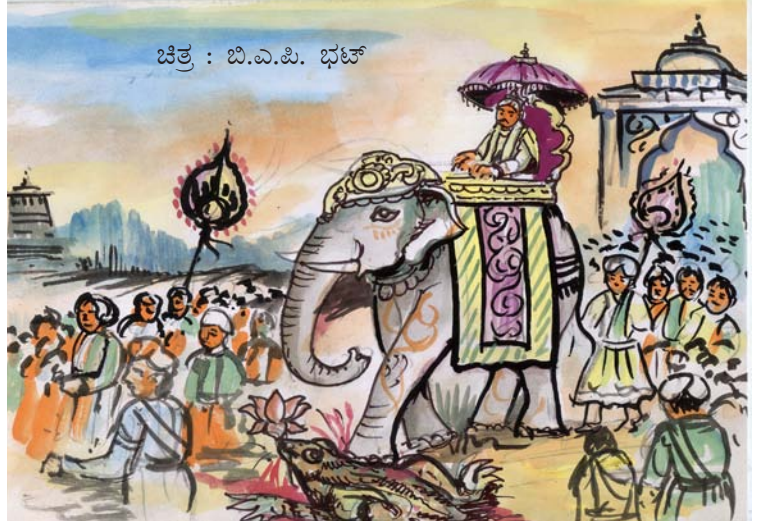

ಜೈನ ಶ್ರಾವಕರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಷಟ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಮವೆಂದರೆ ಅವರು ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಚರಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಆರು ವಿಧಗಳು : ೧. ದೇವಪೂಜೆ, ೨. ಗುರುಸೇವೆ, ೩. ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ೪. ಸಂಯಮ, ೫. ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ೬. ದಾನ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ, ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರದುಃಖಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಮದಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿಗಳ ನಾಶ ಉಂಟಾಗುವುದು; ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮಗತಿಯೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಕಪ್ಪೆಯೊಂದು ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಉನ್ನತ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಂದರವಾದ ಕಥೆಯೊಂದಿದೆ.

ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರರು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾವು ಪಡೆದ ಸತ್ಯದರ್ಶನವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರುಹುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಹಾರ ಹೊರಟರು. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪುಣ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ, ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಮೃತ ದೊರಕಲೆಂದು ಜನರು ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಭಗವಾನರ ವಿಹಾರವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಒಮ್ಮೆ ಮಗಧದೇಶದ ವಿಷುಲಾಚಲ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವರ್ಧಮಾನ ಮಹಾವೀರರ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಾಗರವೇ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಅವರಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜನಾದ ಶ್ರೇಣಿಕ ಮಹಾರಾಜನೂ ತನ್ನ ಪುರಪರಿವಾರ ಜನರೊಡನೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಾನರ ಧರ್ಮಸಂದೇಶವನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಹೊರಟನು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಯೊಂದು ತಾನೂ ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಪೂಜಾನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಲವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಜನ ಸಮೂಹವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವ ಕಡೆಗೆ ತಾನೂ ನೆಗೆಯುತ್ತ ನೆಗೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪೂಜೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಹಾರುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಣಿಕ ಮಹಾರಾಜನ ಆನೆಯ ಕಾಲಿನ ಅಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪೂಜೆಯ ಮಹದಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಆ ಕಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜೀವನು ಒಡನೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನನೂ, ಸರ್ವಾ ಭರಣಭೂಷಿತನೂ, ದಿವ್ಯದೇಹಧಾರಿಯೂ ಆದ ದೇವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು.

ಚಿತ್ರ : ಬಿ.ಎ.ಪಿ. ಭಟ್

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿದ ಆ ದೇವನು ತನ್ನ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ ಕಪ್ಪೆಯ ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದನು. ಇತ್ತ ಆಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಶ್ರೇಣಿಕ ಮಹಾರಾಜನು ಭಗವಾನರ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಅವರ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಕಪ್ಪೆಯ ಗುರುತಿನ ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿದ ದೇವನಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೌತಮ ಗಣಧರರನ್ನು ಕುರಿತು, “ಪೂಜ್ಯರೇ, ಈ ದೇವನು ಯಾವ ಪುಣ್ಯಜೀವಿ? ಇವನ ಮುಕುಟದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯಿರುವ ಕಾರಣವೇನು, ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಗಣಧರರು, ಆ ದೇವನ ಹಿಂದಣ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, “ಇದೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜಾತಿಶಯದ ಫಲ; ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹದಾಶೆಯಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಇಂತಹ ಸುಕೃತ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೇಣಿಕ ಮಹಾರಾಜನೇ ಮೊದಲಾದ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಪೂಜಾಫಲದ ಅತಿಶಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ತಾವೂ ಪೂಜಾನುರಾಗಿಗಳಾದರು.

ಈ ಕಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ನೀತಿಯೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಕಪ್ಪೆಯು ಕೂಡ ಭಗವಂತನ ಪೂಜಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಾಗ, ಯಾವಾಗಲೂ ಜನಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯ ಬಹುದು! ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೋಕ್ಷವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಆದಕಾರಣ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಪೂಜಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು.

ಭಗವದ್ಗೀತಾ

ಹತ್ವಸೌರಭ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದ

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ

ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ನಾನು ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಕನಸನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದೆ, ಎಲ್ಲ ವೈಭವಗಳೂ ಇದ್ದವು. ನನಗೆ ರೂಪ ವಂತರೂ ಗುಣವಂತರೂ ಆದ ಏಳು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಬಡ ರೈತನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಹೇಳಿ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆ ಏಳು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಶೋಕಿಸಲೇ ಅಥವಾ ಸತ್ತಹೋದ ಈ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಲೆ?” ಆ ರೈತನಿಗೆ ಜಾಗೃತ್ ಸ್ವಪ್ನಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದವು.

೪. ಸುಖದುಃಖಗಳು ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಬಂದವು ಎಂದು

ಭಾವಿಸುವುದು: ತೀವ್ರ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ, ದೃಢವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸುಖದುಃಖಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ದುಃಖಗಳು ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸೂಫಿ ಸಂತಳಾದ ರಬಿಯಾ ತನ್ನ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಪಡಬಾರದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅನೇಕರ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ನೀನು ಕೆಡುಕನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೀಯಾ?” ಎಂದು ಯಾರೋ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, “ನಾನು ದೇವ ರನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಎಡೆಯೇ ಇಲ್ಲ.” ಆಕೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದು: “ಹೇ ಪ್ರಭು, ನರಕದ ಭಯದಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ನರಕಜ್ವಾಲೆಗೇ ತಳ್ಳಿ, ಸ್ವರ್ಗಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಡ. ಆದರೆ, ನಿನಗಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಚಿರ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ.”

ಈ ಸುಖದುಃಖಗಳು ‘ಆಗಮಾಪಾಯಿಗಳು’ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಹೋಗುವಂತಹವು, ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಶಾರದಾದೇವಿಯವರೂ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳು ಬಂದು ಹೋಗು ತ್ತವೆ.” ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಕಥೆ

ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವ
ನಾಲ್ಕು ಭಾವಗಳು

೧) ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು: ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ (stoic attitude) ಒಬ್ಬನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಸುಖ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

೨) ಸುಖದುಃಖಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ನಾವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು.

೩) ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವ: ಆತ್ಮನಿಗೆ ಯಾವ ಸುಖದುಃಖಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಶರೀರಂ ವಾವ ಸಂತಂ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ ನ ಸ್ವಶತಃ! - “ಅಶರೀರಿಯಾಗಿರುವವನನ್ನು ಪ್ರಿಯ ಅಪ್ರಿಯಗಳು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ.” ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಯ ವಿಚಲಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಿ ರೈತನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೈತನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾರೆ, ಶೋಕಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ರೈತನು ಮಾತ್ರ

ಯೊಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ಅನೇಕ ತಾಪತ್ರಯಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲವೂ ತನಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದ. ತನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ, “ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗುವ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಆ ಸೂತ್ರ ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಉಂಗುರದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೆತ್ತುವಂತಿರಬೇಕು, ಯಾವಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು.” ಆ ಪಂಡಿತರೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ ದೀರ್ಘ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು, ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದರು, ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಸೂತ್ರ ಹೀಗಿತ್ತು: This too shall pass away – “ಇದು ಕೂಡ ಗತಿಸಿಹೋಗುವುದು.” ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಸೂತ್ರವಿದು. ನೀವು ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನೀವು ಅಧಿಕ ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಅಪಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೂ ಕೊನೆಯುಂಟು ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರಲೋಭನೆಗೆ ಒಳಗಾದಾಗಲೂ ಇದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೂ ಇದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಂತೆ ನಾವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿದು, ಬಂದು ಹೋಗುವ ವಿವಿಧ ರೈಲುಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಸೇತುವೆ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತೆ ನಾವು ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಸುಖದುಃಖಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ತಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ರಾಗ, ಭಯ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಧಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ

ರಾಗವೆಂದರೆ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ - ಸುಖಪ್ರದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಇದು ಸುಖವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸುಖಾನುಶಯೀ ರಾಗ: ಎಂದು ಪತಂಜಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಯೋಗಸೂತ್ರ, ೨:೭). ನಾವು ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಂತಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ರಾಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ (ಧ್ಯಾಯತೋ ವಿಷಯಾನ್ ಪುಂಸಃ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ೨:೬೨). ಇದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಆಸೆ (ಕಾಮ) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ದ್ವೇಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೂ ಕಾಮವೇ. ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಗಳೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹಠಾಶ ಮನೋಭಾವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ದಕ್ಕದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ (ಧ್ಯಾಯತಃ) ನೋವು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಂತರಿಕ ನೋವು ಅಧಿಕವಾದಷ್ಟೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ಕಿರಿಕಿರಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ, ಆಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಿಡುಕಿನ ಸ್ವಭಾವದವನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ನಾಗುತ್ತಾನೆ (touchy). ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹುಶಃ “ಕ್ರೋಧ ಗೊಂಡಾಗ ಮೈಲಿಗೆ ಆಯಿತು” ಎನ್ನುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ.

“ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಕೋಪವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಭಕ್ತನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, “ಕೋಪದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊ” ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಪದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೋಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಕೋಪವನ್ನು ವಿಷಯೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕೋಪ ತಾನಾಗಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ತನಗೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಭಕ್ತನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಶ್ರೀರಮಣರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ನೀನು ಅವನೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಅಲ್ಲವೇ? ಕೋಪ ಮುಂತಾದ ಭಾವಗಳ ತಾಣವಾದ ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಶತ್ರು ಇನ್ನಾವುದಿದೆ? ನಾವೇ ಅದನ್ನು ನಿಂದಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ನಿಂದಿಸುವಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಿಂದಕರನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿತೈಷಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅಂಥವರ ನಡುವೆ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಪ್ರಶಂಸಿಸುವವರ ನಡುವೆ ಇದ್ದರೆ ನೀವು ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತೀರಿ” (Letters from Sri Ramanashrama, ಪುಟ ೪೩).

ಕೋಪವು ಅಗ್ನಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಅದು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನನ್ನೇ ದಹಿಸುತ್ತದೆ. Anger is the price we pay for somebody else's mistake – “ಕೋಪವೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರದೋ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ನಾವು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುವುದು” ಎಂದು ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೋ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದರೆ ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಾವು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೇ?

ಭಯ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಯಪಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಕೆಲವರು ಸೋಲಿನ ಭಯದಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಕಷ್ಟದ ಭಯದಿಂದ ಸುಖದಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ.

(ಪುಟ 25 ಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

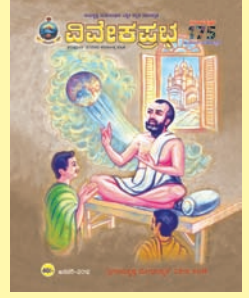
‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಹದುದ್ದೇಶಗಳು

1. ಉನ್ನತ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡುವುದು.
2. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
3. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವುದು.
4. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
5. ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಸಾರುವುದು.

‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

1. ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ದ ಆಜೀವ ಅಥವಾ ಪೋಷಕ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.
2. ಸುಮಾರು 5,000 ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ‘ವಿವೇಕದೀಕ್ಷೆ’ ಯೋಜನೆಗೆ ಉದಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ.
3. ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುಬಾಂಧವರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ.
4. ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡಿ.

ಚಂದಾ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚಂದಾ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅರ್ಜಿಫಾರಂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ಪರಮಾಪ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ ಕಾರ್ಯಾಲಯ. ಯಾದವಗಿರಿ, ಮೈಸೂರು 570 020

ಚಂದಾ ಅರ್ಜಿ

ಮಾನ್ಯರೇ, (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

- ☐ ನನ್ನನ್ನು / ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರನ್ನು ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾದಾರರನ್ನಾಗಿ/ಪೋಷಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.
- ☐ ನನ್ನ/ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರ ಚಂದಾವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಈಗಿನ ಚಂದಾಸಂಖ್ಯೆ.....

ನನ್ನ ವಿಳಾಸ

ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್

ಚಂದಾ ವಿವರ: (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

ಪತ್ರಿಕೆ ಪಡೆಯುವವರ ವಿಳಾಸ

ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್

ಹಣವನ್ನು ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ A/c ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ) ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿವರ.....

1 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 100	3 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 250	ಆಜೀವ ಚಂದಾ ₹ 1500	ಪೋಷಕರ ಸಹಾಯಧನ ₹ 3000
--------------------------	--------------------------	------------------------	---------------------------

1. ಹೊರ ಊರಿನ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2. ವಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಚಂದಾ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಹಿ

SAGAR ACADEMY OF EDUCATION ®

Hongirana School of Excellence, Amatekoppa

[Affiliated to CBSE, New Delhi],

Hongirana Independent PU College, Amatekoppa

[Reg. to Govt of Karnataka], Heggodu, Sagar (Tq) – 577417

Ph: 08183 – 265270, Web site : hongirana.edu.in, E-mail : shongirana@gmail.com

With the satisfaction of having concretized the dream of setting up model educational institutions, Sagar Academy of Education (R), a charitable and non-profit trust is presenting a brief picture of its achievements and facilities it provides especially for the rural kids since nine years.

1. HONGIRANA SCHOOL OF EXCELLENCE (affiliated to CBSE, New Delhi) from Nursery to Class X . **Inception** : June, 2003 with 47 students ; **Present status** : Around 700 students with 4 batches of 10th students getting 100% quality result in AISSE

2. HONGIRANA INDEPENDENT PU COLLEGE (recognized by Govt. of Karnataka) with PCMC & PCMB Combination

Inception : June, 2006 with 15 students; **Present status** : Around 150 students with 4 batches of PU students getting 94% quality result in PU board exam and ranked one of the best five colleges in Shimoga district and got good CET ranking and seats for students in best colleges of the state and also has the privilege of getting rural quota.

3. HONGIRANA HOSTEL : **Inception** : June, 2004 with 12 students; **Present status** : Around 300 students from different parts of Karnataka - Ranebennuru, Haveri, Honnali, Harihara, Channagiri, Bangalore, Gulbarga, Bagalkot, Raichur, Yadagiri, Mudgal, Manvi, Hubli, Dharwar, Sirsi, Siddapur etc.

SPECIAL ACHIEVEMENTS : # Continuous selection of both boys & girls for state volleyball, kho-kho, football meets and also for athletic meet # The energetic SCOUT & GUIDE wings representing the state at National integration meets and jamboree.

FACILITIES AT A GLANCE : # serene rustic natural surroundings # quite campus of 12 acres with lush greenary # vast playground # spacious & well ventilated classrooms # technology aided classrooms # separate homely dormitories for both boys & girls # conveyance & mid-day meal facility for day scholars # experiential learning through field trips & visits # extensive lecture programmes for student enrichment # open air auditorium for cultural shows # special coaching for sports & games # week - end cultural workshops # committed & experienced staff

ಕೆಲವರು ಅಪಾಯದ ಭಯದಿಂದ (risk) ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ ವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ “ಅಲೆಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ ಈಜುವುದನ್ನೇ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದ ಹಾಗೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ಇತರರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಡೆ ನುಡಿ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ - ಎಲ್ಲವೂ ಇತರರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು, ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಕೂಡ ರೋಗರುಜಿನಾದಿ ಭಯದಿಂದಲೇ. ಇತರರ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಭಯದಿಂದಲೇ ಅನೇಕರ ಜೀವನ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಅಸಂತೃಪ್ತ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾಂತವಾಸ ಅವರಿಗೆ ಭಯಾನಕ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರೆ ಯಲು ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ್ತವೆಂದರೆ ಭಯಾನಕ. ಜನರು ಸಾವಿನ ಭಯದಿಂದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜೀವನದ ಭಯದಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಜಿಕೆಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಒಂದು ಚೂರು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ನಾಯಿಯಂತೆ ನಾವು ಇರುವೆವು. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಸುತ್ತಲೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಡೆದು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟುವರೊ ಎಂದು ಹೆದರುವೆವು” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ೨: ೩೮೮-೮೯).

ತನ್ನಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು, ಹೊರಗಿನದಾವುದನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಭಯವನ್ನು ಗೆದ್ದಿರುತ್ತಾನೆ, ನಿರ್ಭಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಶುಭಾಶುಭ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ

ಯಾರು ಸರ್ವತ್ರ ಅನಭಿಷೇಹ: (ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನೇಹರಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಯೋ, ೨:೫೭) ಅವನು ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಯಸ್ಮಿನ್ ಸತಿ ಅನ್ಯದೀಯೋ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಆರೋಪ್ಯೇತ್ಯೇ ಸ ತಾದೃಶಃ ಅನ್ಯವಿಷಯಃ ಪ್ರೇಮಾಪರ ಪರ್ಯಾಯಃ ತಾಮಸೋ ವೃತ್ತಿವಿಶೇಷಃ ಸ್ನೇಹಃ - “ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ ಉಂಟಾಗುವ ತಾಮಸವೃತ್ತಿವಿಶೇಷವನ್ನೇ ‘ಸ್ನೇಹ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು” ಎಂದು ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೂ

ದೇಹವೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮನಿಂದ ಅಂದರೆ ಆತನ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತಹವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಲಾಭನಷ್ಟದಿಂದ ಅವನಿಗೇನೂ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದು ಹೋದರೆ ತಾನೇ ಏನನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆಯೂ, ತನಗೇ ಏನೋ ನಷ್ಟವಾದಂತೆಯೂ, ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತನಗೇ ಏನೋ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತ್ಮನಿಂದ ಏನನ್ನೂ ತೆಗೆಯಲಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ವ್ಯತ್ಯಯಗಳು. ಪ್ರೀತಿ ದ್ವೇಷಗಳೆರಡರ ಮೂಲಕವೂ ನಾವು ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸ್ನೇಹವೆಂದರೆ ಅಂಟು; ವೃತ್ತಿಗಳೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಮನಸ್ಸು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ನಾವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು: ೧) ಬೇಕು ಅಥವಾ ಬೇಡ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ೨) ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯಿಂದ. ಸ್ನೇಹ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಪದ್ಧತಪ್ರದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕು ಬೇಡ ಗಳೆರಡೂ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಬೇಕಾದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಬೇಡವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಲಕ ವಿಷಯಾಸಕ್ತರಾಗುವಷ್ಟೇ ದ್ವೇಷದ ಮೂಲಕವೂ ಆಗುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರೀತಿಸುವ ವಿಷಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟೇ, ದ್ವೇಷಿಸುವ ವಸ್ತುವೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಯವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಗದ್ವೇಷಭಯಾದಿ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವಗಳೇ ನಿಜವಾದ ‘ಸ್ನೇಹ’ ವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲವೂ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ದೃಶ್ಯಪ್ರಪಂಚ ಒಂದು ಲೀಲೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಸದಾ ಆನಂದ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾವು ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುಖದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಸುಖಿಸುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆಯೇ ದುಃಖದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಾಗ ಇಡೀ ನಾಟಕ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಖದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಾಗಲಿ, ದುಃಖದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಎರಡನ್ನೂ ಆನಂದದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನಾಟಕದಂತೆ ನೋಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ರಾಗದ್ವೇಷಭಯಾದಿಗಳೇ ನಿಜವಾದ ದುಃಖ. ಇವುಗಳಿಲ್ಲದಾಗ ಸಿಗುವ ಆನಂದವೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖ. “ಇವುಗಳು ದುಃಖವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು” ಎನ್ನುವುದು ಇವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದಾಗಲೇ